

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 568

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 3 iunie 2021

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE				
Decizia nr. 168 din 9 martie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169 ¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice	2-4	349.	— Decizie privind încetarea exercitării, cu caracter temporar, de către domnul Cătălin Balan a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general al Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene	8
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI				
614. — Hotărâre pentru aprobarea Programului manifestărilor prilejuite de Ziua Eroilor — 10 iunie 2021	5-6	350.	— Decizie privind exercitarea, cu caracter temporar, de către domnul Nicușor-Daniel Ciocănea a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general al Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene	9
615. — Hotărâre pentru completarea anexei nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 531/2021 privind prelungirea stării de alertă pe teritoriul României începând cu data de 13 mai 2021, precum și stabilirea măsurilor care se aplică pe durata acesteia pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19	6	ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE		
DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI				
346. — Decizie privind unele măsuri referitoare la exercitarea funcției de vicepreședinte al Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor	7	3.002/C.	— Ordin al ministrului justiției pentru abrogarea alineatului (2) al articolului 12 din Ordinul ministrului justiției nr. 2.588/C/2019 privind condițiile de acordare a majorării de 75% din salariul de funcție pentru munca suplimentară prestată în perioada 2019—2021 peste programul normal de lucru de către funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, precum și pentru modificarea unor prevederi în domeniul salarizării funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare și din Ministerul Justiției	9
347. — Decizie privind eliberarea domnului Daniel Rădulescu din funcția de președinte, cu rang de secretar de stat, al Agenției Naționale pentru Romi	7	ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE		
348. — Decizie pentru numirea domnului Iulian-Costel Paraschiv în funcția de președinte, cu rang de secretar de stat, al Agenției Naționale pentru Romi	8	Decizia nr. 26 din 12 aprilie 2021 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).....	10-16	

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 168

din 9 martie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Patricia Marilena Ionea	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice. Excepția a fost ridicată de Radu Anghel în Dosarul nr. 2.423/109/2018 al Tribunalului Argeș — Secția pentru conflicte de muncă și asigurări sociale și constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 172D/2019.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în dosarele Curții Constituționale nr. 173D/2019, nr. 174D/2019, nr. 175D/2019 și nr. 251D/2019, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a aceluiași dispoziții de lege, excepție ridicată de Petre Pârnuț, Florea Bălan, Ion Militaru și Gheorghe Orjanu în dosarele nr. 3.557/109/2018, nr. 2.450/109/2018, nr. 3.556/109/2018 și nr. 8.186/109/2018 ale Tribunalului Argeș — Secția pentru conflicte de muncă și asigurări sociale.

4. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Curtea, având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 173D/2019, nr. 174D/2019, nr. 175D/2019 și nr. 251D/2019 la Dosarul nr. 172D/2019, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției ca neîntemeiată. Arată că sintagma „stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații” din art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 a fost explicitată prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. De asemenea, amintește că dispozițiile de lege criticate au fost constatate ca fiind constituționale prin Decizia nr. 463 din 11 iulie 2019, pronunțată de Curtea Constituțională.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

7. Prin încheierile din 3 decembrie 2018, pronunțate în dosarele nr. 2.423/109/2018, nr. 3.557/109/2018, nr. 2.450/109/2018 și nr. 3.556/109/2018 și Încheierea din 29 noiembrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 8.186/109/2018, **Tribunalul Argeș — Secția pentru conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu**

excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice. Excepția a fost ridicată de Radu Anghel, Petre Pârnuț, Florea Bălan, Ion Militaru și de Gheorghe Orjanu.

8. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia susțin, în esență, că dispozițiile art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 au un conținut neclar, fapt ce a permis ca, în aplicarea legii, casele de pensii să utilizeze stagiul complet de cotizare avut în vedere de legea în vigoare la momentul recalculării, și nu stagiul de cotizare complet, prevăzut de legea în vigoare la data deschiderii dreptului la pensie. Or, o astfel de interpretare este contrară voinței legiuitorului, așa cum a fost exprimată în expunerea de motive la Legea nr. 192/2015 pentru completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice. Consideră că sintagma „stagiul complet de cotizare” din conținutul textului de lege criticat nu poate fi interpretată decât în sensul stabilit de Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia nr. 11 din 25 mai 2015. Astfel, pentru persoanele al căror drept la pensie a fost stabilit în perioada 1 iulie 1977—31 martie 2001 și care au lucrat 20 de ani în grupa I de muncă ori 25 de ani în grupa a II-a de muncă, stagiul complet de cotizare trebuie să coincidă cu vechimea integrală în muncă prevăzută de art. 14 din Legea nr. 3/1977.

9. Prevederile Hotărârii Guvernului nr. 291/2017 pentru completarea art. 134 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, stabilesc însă, în sens contrar, că stagiul complet de cotizare este cel prevăzut de legea în vigoare la data recalculării pensiei. Astfel se aduce atingere principiului legalității, întrucât un act administrativ normativ contravine dispoziției legale în temeiul căreia a fost emis.

10. **Tribunalul Argeș — Secția pentru conflicte de muncă și asigurări sociale** apreciază că excepția de neconstituționalitate nu este întemeiată în raport cu criticile formulate. În acest sens, invocă jurisprudența Curții Constituționale potrivit căreia legiuitorul se bucură de atribuția exclusivă de stabilire a condițiilor și a criteriilor de acordare a drepturilor de pensie, inclusiv a modalităților de calcul al cuantumului acestui drept.

11. În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

12. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele de vedere solicitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

13. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

14. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010, așa cum a

fost completată prin articolul unic din Legea nr. 192/2015 pentru completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 8 iulie 2015. Dispozițiile de lege criticate au următorul conținut: „În cazul persoanelor prevăzute la alin. (2), la numărul total de puncte realizate de acestea până la data prezentei recalculări se adaugă numărul de puncte corespunzător majorării rezultate în urma aplicării prevederilor alin. (1), la determinarea punctajului mediu anual utilizându-se stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații.”

15. Autorii excepției susțin că dispozițiile de lege criticate sunt contrare următoarelor prevederi din Constituție: art. 15 alin. (2) privind neretroactivitatea legii civile, art. 16 referitor la egalitatea în drepturi a cetățenilor și art. 21 alin. (1) privind accesul liber la justiție.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în esență, critica formulată de autorii acesteia tinde la a demonstra că dispozițiile art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 au un conținut neclar, iar înțelesul acestora trebuie stabilit în sensul că, în cazul recalculării pensiilor potrivit dispozițiilor art. 169¹ din Legea nr. 263/2010, stagiul de cotizare utilizat trebuie să fie cel stabilit la data pensionării, și nu cel prevăzut de legea în vigoare la data recalculării. În cazul în care dispozițiile de lege criticate se interpretează că stagiul de cotizare utilizat este cel prevăzut de legea în vigoare la data recalculării, autorii excepției consideră că sunt încălcate prevederile constituționale ale art. 15 alin. (2), ale art. 16 și ale art. 21 alin. (1).

17. Față de critica formulată, Curtea reține că, prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, având a se pronunța asupra problemei de drept privind legea aplicabilă în determinarea stagiului de cotizare ce trebuie utilizat în vederea acordării majorării de punctaj, respectiv interpretarea dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010, introdus prin Legea nr. 192/2015, în sensul dacă sintagma „stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații” se referă la legea în vigoare la data deschiderii dreptului de pensie sau la legea în vigoare la data recalculării pensiei prin acordarea majorării de punctaj, a decis că sintagma amintită „se referă la legea în vigoare la data recalculării pensiei prin acordarea majorării de punctaj, respectiv la Legea nr. 263/2010”. Prin aceeași decizie însă instanța supremă a observat că dispozițiile Legii nr. 263/2010 au fost completate prin art. 1 pct. 3 din Legea nr. 221/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 661 din 30 iulie 2018, fiind introdus art. 169², iar odată cu intrarea în vigoare a acestui articol de lege s-a realizat „o schimbare a concepției legiuitorului care, până la momentul adoptării actului normativ din 2018, a considerat sistematic că nu pot fi cumulate, în persoana aceluiași destinatar, și beneficiul majorării de punctaj, și cel al folosirii, la recalcularea pensiei, a unui stagiul de cotizare redus, reglementat de acte normative cu caracter special”. Astfel, „recalcularea pensiei va opera în raport cu stagiul de cotizare avut în vedere, potrivit legii sau unei hotărâri judecătorești, la stabilirea/recalcularea pensiei aflate în plată sau, după caz, convenite la data de 31 decembrie 2015, adică cele stabilite sau recalculate potrivit stagiului de cotizare reglementat de legea în vigoare la data deschiderii dreptului la pensie”. Curtea a precizat că „această schimbare operează însă ca urmare a adoptării Legii nr. 221/2018, iar drepturile de pensie recalculate se cuvin de la 1 octombrie 2018, conform alin. (4) al art. 169² introdus prin actul normativ menționat”. Prin urmare, „pentru perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2016, când reclamantului i-a fost recunoscut dreptul la punctajul suplimentar — art. 169¹ alin. (2) și (6) din Legea nr. 263/2010 — și 1 octombrie 2018, când se menține același drept, iar punctajul mediu anual se raportează la stagiul de cotizare de la data deschiderii dreptului la pensie, și anume cel redus, acesta beneficiază de majorări de punctaj, stagiul de cotizare fiind însă cel prevăzut de legea în vigoare la data recalculării, respectiv 30 de ani conform anexei nr. 5 la Legea nr. 263/2010”.

18. În cuprinsul aceleiași decizii, paragrafele 83—85, instanța supremă a explicitat diferențele de reglementare care au determinat pronunțarea unei soluții diferite față de cele reținute în jurisprudența sa anterioară prin Decizia în interesul legii nr. 40 din 22 septembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 334 din 20 mai 2009, și Decizia nr. 11 din 25 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 522 din 14 iulie 2015, decizii la care fac trimitere și autorii prezentei excepții de neconstituționalitate. În acest sens, a arătat că „aceste decizii se refereau la interpretarea unei legislații anterioare Legii nr. 263/2010, care nu mai preia soluția legislativă din reglementarea precedentă, având dispoziții derogatorii exprese în privința stagiului complet de cotizare pentru acordarea noului beneficiu instituit prin art. 169¹. Din cuprinsul Deciziei nr. 11 din 25 mai 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii rezultă că recalcularea pensiei, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2005, trebuia realizată prin aplicarea dispozițiilor art. 2 alin. (1) și (3) din Hotărârea Guvernului nr. 1.550/2004 privind efectuarea operațiunilor de evaluare în vederea recalculării pensiilor din sistemul public, stabilite în fostul sistem al asigurărilor sociale de stat potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, în conformitate cu principiile Legii nr. 19/2000, care stabileau, spre deosebire de norma de la art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010, astfel cum a fost explicitată prin art. 134 alin. (8) din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010, că, pentru persoanele ale căror drepturi de pensie s-au deschis în intervalul 1 iulie 1977—31 martie 2001, stagiul complet de cotizare utilizat la determinarea punctajului mediu anual va fi cel reglementat de Legea nr. 3/1977, respectiv cel de 20 de ani pentru cei care au lucrat efectiv în grupa I de muncă și de 25 de ani pentru cei care au lucrat efectiv în grupa a II-a de muncă. Prin urmare, soluția aleasă anterior de legiuitor, astfel cum a fost interpretată și în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, a fost aceea de a se utiliza stagiul complet de cotizare redus, conform Legii nr. 3/1977, la recalculările efectuate conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2005, spre deosebire de reglementarea actuală, care prevede un alt stagiul de cotizare în privința recalculării vizate de art. 169¹ din Legea nr. 263/2010”.

19. Sintagma „stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații”, astfel cum a fost interpretată de instanța supremă, a fost constatată ca fiind constituțională în urma examinării de către Curtea Constituțională prin Decizia nr. 463 din 11 iulie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 911 din 12 noiembrie 2019.

20. Curtea constată că dispozițiile de lege criticate produc efecte de la data intrării lor în vigoare pentru viitor, astfel că este lipsită de temei critica privind încălcarea prevederilor constituționale ale art. 15 alin. (2) referitoare la neretroactivitatea legii civile.

21. Curtea observă însă că argumentele formulate de autorii excepției se referă, în realitate, la modificarea prin dispoziția de lege criticată a unui element avut în vedere la stabilirea inițială a dreptului la pensie, și anume a stagiului de cotizare. Or, față de această critică, reține că, în vederea creării unui cadru legislativ cât mai coerent și unitar, în scop reparatoriu ori pentru a înlătura unele diferențe majore de tratament între persoanele pensionate sub imperiul unor acte normative diferite, potrivit principiului *tempus regit actum*, legiuitorul poate prevedea prin acte normative viitoare proceduri de corelare sau recalculare a pensiilor stabilite în temeiul legislației anterioare, cu utilizarea elementelor de calcul al pensiei prevăzute de legislația în vigoare la momentul efectuării acestor proceduri. Instituirea acestor proceduri intră în competența exclusivă a legiuitorului, care, potrivit art. 47 alin. (2) din Constituție, se bucură de atribuția de a stabili condițiile și criteriile de acordare a acestor drepturi, inclusiv modalitățile de calcul al cuantumului lor (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 736 din 24 octombrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 4 din 4 ianuarie 2007).

22. Cu toate acestea, același text constituțional garantează cuantumul pensiei stabilit potrivit principiului contributivității. În acest sens, Curtea, în jurisprudența sa, a statuat că „dreptul la

pensie este un drept preconstituit încă din perioada activă a vieții individului, acesta fiind obligat prin lege să contribuie la bugetul asigurărilor sociale de stat procentual, raportat la nivelul venitului realizat. Corelativ, se naște obligația statului ca în perioada pasivă a vieții individului să îi plătească o pensie al cărei cuantum să fie guvernat de principiul contributivității, cele două obligații fiind intrinsec și indisolubil legate. Scopul pensiei este acela de a compensa în perioada pasivă a vieții persoanei asigurate contribuțiile vărsate de către aceasta la bugetul asigurărilor sociale de stat în temeiul principiului contributivității și de a asigura mijloacele de subsistență a celor care au dobândit acest drept în condițiile legii (perioadă contributivă, vârstă de pensionare etc.). Astfel, statul are obligația pozitivă de a lua toate măsurile necesare realizării acestei finalități și de a se abține de la orice comportament de natură a limita dreptul la asigurări sociale. [...] Cuantumul pensiei, stabilit potrivit principiului contributivității, se constituie într-un drept câștigat, astfel încât diminuarea acestuia nu poate fi acceptată nici măcar cu caracter temporar. Prin sumele plătite sub forma contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale, persoana în cauză, practic, și-a câștigat dreptul de a primi o pensie în cuantumul rezultat prin aplicarea principiului contributivității; astfel, contributivitatea, ca principiu, este de esența dreptului la pensie, iar derogările, chiar și temporare, referitoare la obligația statului de a plăti cuantumul pensiei rezultat în urma aplicării acestui principiu afectează substanța dreptului la pensie” (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 874 din 25 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010).

23. Or, Curtea constată că, potrivit dispozițiilor art. 169¹ alin. (4) din Legea nr. 263/2010, „în situația în care, în urma aplicării prevederilor alin. (1)—(3), rezultă un punctaj mediu anual mai mic, se menține punctajul mediu anual și cuantumul aferent aflat în plată sau convenit la data recalculării”. Prin urmare, constată că legea prevede garanții exprese pentru păstrarea cuantumului pensiei, astfel că nu se poate aprecia că schimbarea elementelor în funcție de care aceasta a fost calculată afectează dreptul la pensie, așa cum a fost stabilit anterior.

24. Cu privire la încălcarea principiului constituțional al egalității în drepturi, autorii excepției arată că, potrivit expunerii de motive a Legii nr. 192/2015, propunerea legislativă a urmărit rezolvarea discriminării apărute în calculul pensiilor unor pensionari care au lucrat în condiții speciale și care, de-a lungul anilor, conform legii de calcul al pensiilor, au ajuns să aibă, pentru aceleași condiții grele de muncă și aceeași cotizație, pensii diferite, iar dispozițiile art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 nu realizează obiectivul propus de legiuitor, ci, din contră, în realitate se ajunge la o diminuare a pensiilor.

25. Față de această critică, Curtea reține că, prin expunerea de motive la Legea nr. 192/2015, s-a arătat, într-adevăr, că „propunerea legislativă a urmărit rezolvarea discriminării apărute

în calculul pensiilor unor pensionari care au lucrat în condiții speciale și care, de-a lungul anilor, conform legii de calcul al pensiilor, au ajuns să aibă pentru aceleași condiții grele de muncă, aceiași ani de cotizație, pensii diferite”. Curtea constată că intenția legiuitorului a fost una de uniformizare a tratamentului juridic aplicabil unor persoane pensionate, de-a lungul timpului, în temeiul unor reglementări diferite. Curtea a arătat însă, în jurisprudența sa, că împrejurarea că, drept urmare a recalculării pensiilor vizate de art. 169¹ din Legea nr. 263/2010, cuantumul acestora nu crește în mod obligatoriu nu poate avea semnificația unei discriminări a titularilor acestora față de cei pensionați în temeiul Legii nr. 263/2010. Dimpotrivă, ea este consecința opțiunii legiuitorului, exercitată în limitele marjei largi de apreciere, în sensul neacordării persoanelor vizate de art. 169¹ din Legea nr. 263/2010 atât a beneficiului creșterii punctajelor anuale, cât și a beneficiului reducerii stagiilor de cotizare luate în considerare la data stabilirii drepturilor lor de pensie (Decizia nr. 463 din 11 iulie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 911 din 12 noiembrie 2019, paragraful 59).

26. În același sens, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a precizat că, „raportat la evoluția legislației în domeniul asigurărilor sociale, astfel cum a fost expusă în precedent, trebuie remarcat că scopul Legii nr. 192/2015, prin care s-a recunoscut și persoanelor aflate în situația reclamantului dreptul la un punctaj anual majorat, dar nu și utilizarea unui stagiului de cotizare redus în determinarea punctajului mediu anual, este de înlăturare a diferențelor scriptice, nu de majorare a pensiilor, fiind acceptată de legiuitor și situația în care pensia recalculată din oficiu este mai mică, sens în care s-a prevăzut menținerea, în plată, a cuantumului celui mai avantajos, potrivit art. 169¹ alin. (4) din Legea nr. 263/2010” (Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, paragraful 82).

27. Cât privește susținerea potrivit căreia, prin procesul de recalculare în temeiul art. 169¹ din Legea nr. 263/2010, pensiile au fost diminuate, Curtea constată că aceasta este neîntemeiată, având în vedere prevederile exprese ale alin. (4) din acest articol de lege.

28. În sfârșit, referitor la susținerile potrivit cărora Hotărârea Guvernului nr. 291/2017 pentru completarea art. 134 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, ar conține prevederi contrare Legii nr. 263/2010, Curtea, în jurisprudența sa, a reținut că „verificarea eventualității ca o hotărâre a Guvernului să modifice legea în executarea căreia a fost emisă depășește competențele Curții Constituționale. În orice caz, în paragraful 69 al Deciziei nr. 69 din 15 octombrie 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit că normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 sunt în deplină consonanță cu actul normativ în executarea căruia au fost edictate, explicitând dispoziția din lege” (Decizia nr. 463 din 11 iulie 2019, paragraful 64).

29. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Radu Anghel, Petre Pârnuț, Florea Bălan, Ion Militaru și Gheorghe Orjanu în dosarele nr. 2.423/109/2018, nr. 3.557/109/2018, nr. 2.450/109/2018, nr. 3.556/109/2018 și nr. 8.186/109/2018 ale Tribunalului Argeș — Secția pentru conflicte de muncă și asigurări sociale și constată că dispozițiile art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Argeș — Secția pentru conflicte de muncă și asigurări sociale și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 9 martie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,
Patricia Marilena Ionea

HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

pentru aprobarea Programului manifestărilor prilejuite de Ziua Eroilor — 10 iunie 2021

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 26 lit. k) din Legea nr. 379/2003 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Se aprobă Programul manifestărilor prilejuite de Ziua Eroilor — 10 iunie 2021, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
FLORIN-VASILE CÎȚU

Contrasemnează:

Ministrul apărării naționale,

Nicolae-Ionel Ciucă

Ministrul dezvoltării, lucrărilor publice și
administrației,

Cseke Attila Zoltán

p. Ministrul afacerilor interne,

Raed Arafat,

secretar de stat

p. Ministrul afacerilor externe,

Cornel Feruță,

secretar de stat

Ministrul finanțelor,

Alexandru Nazare

Ministrul educației,

Sorin-Mihai Cîmpeanu

București, 3 iunie 2021.

Nr. 614.

ANEXĂ

PROGRAMUL MANIFESTĂRILOR PRILEJUITE DE ZIUA EROILOR — 10 Iunie 2021

I. Măsurile administrativ-organizatorice

1. Ministerul Apărării Naționale organizează ceremoniale militare și religioase la monumentele desemnate, serviciul religios în unitățile și instituțiile militare de învățământ unde sunt lăcașuri de cult și alte activități cultural-educative, după caz.

2. Ministerul Afacerilor Interne organizează ceremoniale militare și religioase, serviciul religios în unitățile și instituțiile militare de învățământ unde sunt lăcașuri de cult și asigură ordinea publică la locul de desfășurare a activităților comemorative.

3. Ministerul Afacerilor Externe organizează — prin intermediul reprezentanțelor diplomatice românești sau oficiilor consulare — activități specifice pentru comemorarea eroilor români căzuți și înhumați pe teritoriul altor state: depuneri de coroane și, în unele locații, ceremonii religioase, în limita bugetului aprobat.

4. Ministerul Educației, prin intermediul inspectoratelor școlare, organizează și desfășoară programe dedicate aniversării Zilei Eroilor în instituțiile/unitățile de învățământ din subordine sau aflate în coordonare, de tipul lecții deschise,

având ca tematică cultul eroilor, sau alte activități cultural-educative, după caz.

5. Autoritățile administrației publice locale organizează manifestări comemorative, în funcție de specificul local, la mausolee ale eroilor, precum și la cimitire, parcele de onoare și monumente de război.

6. În data de 10 iunie 2021 — Ziua Eroilor, la ora 12,00, în toate lăcașurile de cult se trag clopotele, iar în instituțiile publice și unitățile de învățământ se păstrează un moment de reculegere. Festivitățile de comemorare a eroilor încep după oficierea Sfintei Liturghii la sărbătoarea Înălțării Domnului.

7. Instituțiile de apărare și ordine publică asigură gărzile de onoare și muzici militare/trompeți pentru ceremoniile oficiale organizate în Capitală, în municipiile reședință de județ și la alte cimitire de război reprezentative din țară. Gărzile la monumente se instalează la ora 11,30 și se ridică la ora 13,30.

8. Măsurile adoptate pentru sărbătorirea Zilei Eroilor vor fi incluse pe agenda primei videoconferințe săptămânale cu prefectii și președinții consiliilor județene.

II. Manifestări comemorative**A. În Capitală:**

1. Ministerul Apărării Naționale organizează ceremonii la: Mormântul Ostașului Necunoscut, Monumentul eroilor militari căzuți în misiune în teatrele de operații și pe teritoriul României, Cimitirul Militar Ghencea, Cimitirul Israelit „Filantropia”, Monumentul Eroilor Patriei și Cimitirul Eroilor Revoluției.

2. Ministerul Afacerilor Interne organizează ceremonii la: Parcela eroilor de pe DN 1, Monumentul Ultimului Străjer al Capitalei, Monumentul Eroilor Jandarmi din Parcul Cișmigiu și Monumentul Pompierilor din curtea bisericii Sfântul Gheorghe — Plevna.

B. În țară:

1. Autoritățile administrației publice locale organizează — în ziua de 10 iunie 2021 — cu sprijinul și participarea garnizoanelor militare, cultelor religioase, asociațiilor de veterani și al altor organizații neguvernamentale, ceremonii de depuneri de coroane și jerbe de flori, în principal la marile mausolee ale eroilor, precum și la cimitirele și parcelele de onoare.

2. Manifestări de comemorare a eroilor, cu caracter neoficial, pot avea loc în toate localitățile din țară în care sunt cimitire/parcele de onoare sau monumente ale eroilor români.

C. Pe plan extern:

Reprezentanțele diplomatice și oficiile consulare ale României în străinătate organizează acțiuni de cinstire a memoriei eroilor români căzuți și înhumați pe teritoriul altor state.

NOTE:

1. Toate manifestările prilejuite de Ziua Eroilor, în Capitală și în țară, se vor organiza și desfășura cu respectarea măsurilor pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, stabilite de autoritățile naționale și locale, aplicabile la data desfășurării acestora.

2. Activitățile pentru comemorarea eroilor români în străinătate, prilejuite de Ziua Eroilor, se vor organiza și desfășura cu respectarea măsurilor pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, stabilite de autoritățile naționale din statele respective, aplicabile la data desfășurării manifestărilor.

GUVERNUL ROMÂNIEI**HOTĂRÂRE****pentru completarea anexei nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 531/2021 privind prelungirea stării de alertă pe teritoriul României începând cu data de 13 mai 2021, precum și stabilirea măsurilor care se aplică pe durata acesteia pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19**

Ținând seama de măsurile adoptate prin Hotărârea Comitetului Național pentru Situații de Urgență nr. 36/2021 privind propunerea adoptării unor măsuri de relaxare în contextul evoluției pandemiei de COVID-19, precum și modificarea și completarea Hotărârii Comitetului Național pentru Situații de Urgență nr. 28/2021, în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. I. — În anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 531/2021 privind prelungirea stării de alertă pe teritoriul României începând cu data de 13 mai 2021, precum și stabilirea măsurilor care se aplică pe durata acesteia pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 488 din 11 mai 2021, cu modificările și completările ulterioare, la articolul 6, după

punctul 5 se introduce un nou punct, punctul 5¹, cu următorul cuprins:

„5¹. În cazul evenimentelor private aferente nunților și botezurilor, activitățile prevăzute la pct. 1—5 se pot desfășura până la ora 2,00;”.

Art. II. — Prezenta hotărâre intră în vigoare la data de 4 iunie 2021.

PRIM-MINISTRU
FLORIN-VASILE CÎȚU

Contrasemnează:

p. Ministrul afacerilor interne,

Raed Arafat,
secretar de stat

Ministrul economiei, antreprenoriatului și turismului,

Claudiu-Iulius-Gavril Năsui

Ministrul sănătății,
Ioana Mihăilă

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI
GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIM-MINISTRUL

DECIZIE
privind unele măsuri referitoare la exercitarea funcției
de vicepreședinte al Autorității Naționale
pentru Protecția Consumatorilor

În temeiul art. 29 și al art. 31 lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și al art. 5 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 700/2012 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Art. 1. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Ion-Victor Tărtăcuță se numește în funcția de vicepreședinte al Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor.

Art. 2. — La data prevăzută la art. 1 încetează efectele Deciziei prim-ministrului nr. 42/2020 privind numirea domnului Claudiu Mădălin Giurcău în funcția de vicepreședinte, cu rang de subsecretar de stat, al Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 26 din 15 ianuarie 2020.

PRIM-MINISTRU
FLORIN-VASILE CÎȚU

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Tiberiu Horațiu Gorun

București, 3 iunie 2021.
Nr. 346.

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIM-MINISTRUL

DECIZIE
privind eliberarea domnului Daniel Rădulescu din funcția
de președinte, cu rang de secretar de stat,
al Agenției Naționale pentru Romi

În temeiul art. 29 și al art. 31 lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și al art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2004 pentru înființarea Agenției Naționale pentru Romi, aprobată cu modificări prin Legea nr. 7/2005, cu modificările ulterioare, precum și al art. 6 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 501/2018 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Romi,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — La data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Daniel Rădulescu se eliberează din funcția de președinte, cu rang de secretar de stat, al Agenției Naționale pentru Romi.

PRIM-MINISTRU
FLORIN-VASILE CÎȚU

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Tiberiu Horațiu Gorun

București, 3 iunie 2021.
Nr. 347.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****pentru numirea domnului Iulian-Costel Paraschiv
în funcția de președinte, cu rang de secretar de stat,
al Agenției Naționale pentru Romi**

În temeiul art. 29 și al art. 31 lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și al art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2004 pentru înființarea Agenției Naționale pentru Romi, aprobată cu modificări prin Legea nr. 7/2005, cu modificările ulterioare, precum și al art. 6 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 501/2018 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Romi,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Iulian-Costel Paraschiv se numește în funcția de președinte, cu rang de secretar de stat, al Agenției Naționale pentru Romi.

PRIM-MINISTRU

FLORIN-VASILE CÎȚUContrasemnează:Secretarul general al Guvernului,
Tiberiu Horațiu Gorun

București, 3 iunie 2021.

Nr. 348.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind încetarea exercitării, cu caracter temporar,
de către domnul Cătălin Balan a funcției publice vacante
din categoria înalților funcționari publici de secretar general
al Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene**

Având în vedere Adresa Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene nr. 2.015 din 25 mai 2021, înregistrată la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/12.821/T.H.G. din 27 mai 2021,

în temeiul art. 29, al art. 394 alin. (2) lit. d), al art. 397, al art. 502 alin. (1) lit. f), al art. 509 alin. (3), al art. 524 alin. (1) și al art. 530 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — (1) La data intrării în vigoare a prezentei decizii încetează exercitarea, cu caracter temporar, de către domnul Cătălin Balan, manager public, grad profesional superior la Direcția generală programe europene infrastructură mare, a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general al Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene.

(2) Domnul Cătălin Balan predă lucrările și bunurile care i-au fost încredințate în vederea exercitării atribuțiilor de serviciu în termen de 3 zile de la data prevăzută la alin. (1).

PRIM-MINISTRU

FLORIN-VASILE CÎȚUContrasemnează:Secretarul general al Guvernului,
Tiberiu Horațiu Gorun

București, 3 iunie 2021.

Nr. 349.

GUVERNUL ROMÂNIEI

PRIM-MINISTRUL

DECIZIE

**privind exercitarea, cu caracter temporar,
de către domnul Nicușor-Daniel Ciocănea a funcției publice
vacante din categoria înalților funcționari publici
de secretar general al Ministerului Investițiilor
și Proiectelor Europene**

Având în vedere Adresa Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene nr. 2.015 din 25.05.2021, înregistrată la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/12.821/T.H.G. din 27 mai 2021, precum și Adresa Agenției Naționale a Funcționarilor Publici nr. 23.608/2021,

în temeiul art. 29, al art. 394 alin. (2) lit. d), al art. 397, al art. 502 alin. (1) lit. f), al art. 509 alin. (3) și art. 530 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Nicușor-Daniel Ciocănea, consilier superior la Direcția generală programe europene competitivitate, exercită, cu caracter temporar, funcția publică vacantă din categoria înalților funcționari publici de secretar general al Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene pentru o perioadă de 6 luni.

PRIM-MINISTRU
FLORIN-VASILE CÎȚU

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Tiberiu Horațiu Gorun

București, 3 iunie 2021.
Nr. 350.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL JUSTIȚIEI

ORDIN

**pentru abrogarea alineatului (2) al articolului 12 din Ordinul ministrului justiției nr. 2.588/C/2019
privind condițiile de acordare a majorării de 75% din salariul de funcție pentru munca suplimentară
prestată în perioada 2019—2021 peste programul normal de lucru de către funcționarii publici
cu statut special din sistemul administrației penitenciare, precum și pentru modificarea
unor prevederi în domeniul salarizării funcționarilor publici cu statut special
din sistemul administrației penitenciare și din Ministerul Justiției**

În baza dispozițiilor art. 90, coroborat cu art. 2 alin. (4) din cap. II al anexei nr. VI — Familia ocupațională de funcții bugetare „Apărare, ordine publică și securitate națională” la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare,

în conformitate cu prevederile art. 35 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 65/2020, în temeiul art. 13 din Hotărârea Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul justiției emite următorul ordin:

Articol unic. — Alineatul (2) al articolului 12 din Ordinul ministrului justiției nr. 2.588/C/2019 privind condițiile de acordare a majorării de 75% din salariul de funcție pentru munca suplimentară prestată în perioada 2019—2021 peste programul normal de lucru de către funcționarii publici cu statut special din

sistemul administrației penitenciare, precum și pentru modificarea unor prevederi în domeniul salarizării funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare și din Ministerul Justiției, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 497 din 19 iunie 2019, se abrogă.

Ministrul justiției,
Stelian-Cristian Ion

București, 21 mai 2021.
Nr. 3.002/C.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 26

din 12 aprilie 2021

Dosar nr. 288/1/2021

Gabriela Elena Bogasiu — vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului

Laura-Mihaela Ivanovici — președintele Secției I civile

Marian Budă — președintele Secției a II-a civile

Denisa Angelica Stănișor — președintele Secției de contencios administrativ și fiscal

Alina Iuliana Țuca — judecător la Secția I civilă

Cristina Truțescu — judecător la Secția I civilă

Carmen Elena Popoiag — judecător la Secția I civilă

Mihaela Tăbârcă — judecător la Secția I civilă

Mihaela Paraschiv — judecător la Secția I civilă

Petronela Iulia Nițu — judecător la Secția a II-a civilă

Minodora Condoiu — judecător la Secția a II-a civilă

Speranța Maria Cornea — judecător la Secția a II-a civilă

Ianina Blandiana Grădinaru — judecător la Secția a II-a civilă

Rodica Zaharia — judecător la Secția a II-a civilă

Horațiu Pătrașcu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Virginia Filipescu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Emilia Claudia Vișoiu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Mariana Constantinescu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Luiza Maria Păun — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

în Dosarul nr. 3.427/111/2016, pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, ce a fost comunicat părților, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

6. De asemenea, referă asupra faptului că au fost transmise de către instanțele naționale hotărâri judecătorești pronunțate în materia ce face obiectul sesizării și opinii teoretice exprimate de judecători, iar Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

7. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

8. Curtea de Apel Oradea — Secția I civilă a dispus, prin Încheierea din 16 noiembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 3.427/111/2016, aflat pe rolul acestei instanțe, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: *modul de aplicare și interpretare a dispozițiilor art. 325 din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare* (Legea nr. 1/2011), în sensul de a se stabili dacă acestea se aplică și în cazul abaterilor grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară săvârșite anterior intrării în vigoare a acestei legi.

9. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 1 februarie 2021 cu nr. 288/1/2021, termenul de judecată fiind stabilit la 12 aprilie 2021.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

10. *Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare*

Art. 325. — „Se interzice ocuparea posturilor didactice și de cercetare de către persoane cu privire la care s-a dovedit că au realizat abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară, stabilite conform legii. Se anulează concursul pentru un post didactic sau de cercetare ocupat, iar contractul de muncă cu universitatea încetează de drept, indiferent de momentul la care s-a dovedit că o persoană a realizat abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară. Constatarea abaterilor se face de către Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării, conform legii.”

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, investit cu soluționarea Dosarului nr. 288/1/2021, a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 37 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 38 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Oradea — Secția I civilă,

III. Expunerea succintă a procesului

11. Prin cererea de chemare în judecată, înregistrată pe rolul Tribunalului Bihor — Secția I civilă cu nr. 3.427/111/2016 la data de 22 august 2016, contestatoarea X a solicitat, în contradictoriu cu intimata Universitatea din Y: anularea Deciziei nr. xxx din 8 august 2016, prin care s-a dispus încetarea de drept a contractului individual de muncă; repunerea părților în situația anterioară emiterii deciziei; obligarea părții să îi achite drepturile salariale convenite de la data punerii în executare a deciziei de încetare a raportului de muncă și până la data reintegrării efective, cu cheltuieli de judecată.

12. În motivarea cererii, contestatoarea a arătat că este angajată a Universității din Y, în baza Contractului individual de muncă nr. xxx/2003, cu titlul didactic de conferențiar la Facultatea de Inginerie Energetică și Management Industrial, Departamentul textile—pielărie și management industrial.

13. Prin Ordinul nr. xxxx din 19 iulie 2016, emis de ministrul educației naționale și cercetării științifice, s-a dispus revocarea titlului didactic de conferențiar, acordat inițial prin Ordinul ministrului educației și cercetării nr. xxxxx din 5 august 2005. Pentru luarea acestei decizii s-a avut în vedere solicitarea Cabinetului secretarului de stat nr. xxxxx/yyyy din 4 iulie 2016 privind punerea în aplicare a sancțiunilor propuse prin raportul final nr. xxx/a/2012, aprobat prin Hotărârea Consiliului Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării (CNECSDTI) nr. xxx/2012, în privința doamnei conferențiar dr. ing. X.

14. Prin Decizia nr. xxx/SRU din 3 august 2016 a rectorului Universității din Y s-a dispus anularea Deciziei nr. xxxx/p din 29 septembrie 2005 de numire în funcția de conferențiar universitar a doamnei X.

15. Ulterior, prin Decizia nr. xxx din 8 august 2016, care formează obiectul prezentului litigiu, s-a constatat încetarea de drept a Contractului individual de muncă nr. xxx/2003, în temeiul dispozițiilor art. 325 din Legea nr. 1/2011.

16. Contestatoarea a susținut că litigiului de față i se aplică prevederile generale din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Codul muncii*), precum și legislația specială conținută în prevederile Legii nr. 1/2011 și ale Legii dialogului social nr. 62/2011, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 62/2011*). Contractul individual de muncă al acesteia a fost încheiat în baza prevederilor din Codul muncii, și nu în baza prevederilor din Legea nr. 1/2011.

17. La baza aplicării sancțiunilor împotriva contestatoarei, care au dus la încetarea contractului individual de muncă, stă o faptă penală, respectiv infracțiunea de plagiat comisă în anul 1998 cu privire la lucrarea „Proiectarea tricoturilor simple”. Pentru această faptă, contestatoarea a fost condamnată de instanța penală la pedeapsa amenzii, fără însă ca împotriva ei să se fi dispus vreo măsură complementară de interzicere a exercitării unei profesii sau de retragere a cărții considerate ca fiind plagiat din mapa didactică personală.

18. În anul 2005, contestatoarea a participat la concursul de ocupare a unui post de conferențiar, îndeplinind toate condițiile prevăzute în Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 4.822/2004 pentru aprobarea Sistemului de evaluare privind ocuparea posturilor/acordarea titlului de conferențiar universitar, respectiv prezentarea unor lucrări reprezentative constând într-o carte și un îndrumar. Or, contestatoarea avea două cărți și un îndrumar de laborator pe domeniul postului de Inginerie electrică, niciuna dintre acestea nefiind cartea „Proiectarea tricoturilor simple”, cu privire la care se reținuse infracțiunea de plagiat și care era irelevantă pentru disciplinele și domeniul postului.

19. La interval de 7 ani de la titularizarea pe postul de conferențiar universitar, ca urmare a formulării unei reclamații,

s-a adoptat Hotărârea CNECSDTI nr. xxx/2012, prin care s-au propus retragerea titlului universitar dobândit de contestatoarea în anul 2005, precum și desfacerea disciplinară a contractului său de muncă.

20. De la emiterea hotărârii CNECSDTI, în februarie 2012, au trecut mai mult de 4 ani, hotărârea respectivă fiind caducă de drept, prin lipsirea intenționată de efecte de către angajatorul competent să o pună în executare.

21. Contestatoarea a arătat că prevederile art. 325 din Legea nr. 1/2011, care permit constatarea abaterii indiferent de data comiterii faptei, neoperând vreun termen de prescripție, este neconstituțională, deoarece încalcă grav instituția prescripției în materie administrativă sau de dreptul muncii, echivalând răspunderea pentru o astfel de faptă cu răspunderea penală cea mai gravă, respectiv cu cea pentru infracțiunile contra umanității, în principiu imprescriptibile.

22. În drept, contestatoarea a invocat dispozițiile art. 325 și 326 din Legea nr. 1/2011 și ale art. 211 din Legea nr. 62/2011.

23. Prin *Sentința civilă nr. 223/LM din 25 mai 2020, Tribunalul Bihor — Secția I civilă a respins, ca neîntemeiată, cererea.*

24. Pentru a pronunța această hotărâre, prima instanță a reținut că, în considerentele Sentinței civile nr. 292/CA din 1 octombrie 2012, pronunțată de Curtea de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, irevocabilă prin Decizia civilă nr. 1.961 din 16 aprilie 2014, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal, prin care s-a respins cererea reclamantei de anulare a Hotărârii CNECSDTI nr. xxx din 6 februarie 2012 și de înlăturare a sancțiunilor stabilite prin această hotărâre, s-a reținut cu putere de lucru judecat că dispozițiile art. 312 și următoarele din Legea nr. 1/2011 privind sancțiunile disciplinare nu sunt aplicabile, legea prevăzând o altă procedură de soluționare a abaterilor disciplinare și o altă competență (art. 312—317 din Legea nr. 1/2011) decât în cazul sancțiunilor prevăzute pentru abateri de la buna conduită în cercetarea științifică (art. 318—326 din Legea nr. 1/2011).

25. De asemenea, s-a stabilit că reglementările speciale privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare sunt cuprinse în Legea nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 206/2004*), aplicabilă în speță; că dispozițiile legale aplicabile nu prevăd un termen pentru constatarea săvârșirii de abateri de la buna conduită în cercetare și aplicarea sancțiunilor, iar prevederile art. 252 din Codul muncii și ale art. 312—317 din Legea nr. 1/2011, care se referă la aplicarea sancțiunilor disciplinare, nu sunt incidente în speță; că are competența de a analiza încălcarea regulilor de bună conduită în cercetare-dezvoltare și de a emite hotărâri prin care se stabilește vinovăția persoanei în cauză CNECSDTI, iar nu senatul universității.

26. Conform sentinței instanței de fond, intervenirea reabilitării de drept a reclamantei nu înlătură caracterul de lucrare plagiată al cărții „Proiectarea tricoturilor simple”.

27. Pe de altă parte, s-a stabilit că prevederile legale care au stat la baza emiterii hotărârii contestate erau în vigoare la data promovării concursului de către reclamantă și nu au fost aplicate retroactiv.

28. De asemenea, instanțele au reținut că termenul prevăzut de art. 326 din Legea nr. 1/2011 este un termen de recomandare.

29. Referitor la sancțiunile aplicate, instanțele au stabilit că includerea lucrării plagiate în lista de lucrări depusă în dosarul pentru obținerea titlului de conferențiar universitar reprezintă o abatere de la normele de bună conduită în cercetare-dezvoltare prevăzute de Legea nr. 206/2004, astfel că este întemeiată aplicarea prevederilor art. 14 alin. (1) lit. b), e) și g) din această lege.

30. Problema litigioasă dedusă judecării o constituie legalitatea și temeinicia deciziei de încetare a contractului individual de muncă al contestatoarei.

31. Cum toate criticile referitoare la legalitatea și temeinicia sancțiunii desfacerii contractului individual de muncă al contestatoarei au fost analizate prin Sentința nr. 292/CA din 1 octombrie 2012, pronunțată de Curtea de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, irevocabilă prin Decizia nr. 1.961 din 16 aprilie 2014, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal — ale căror statuări se bucură de putere de lucru judecat —, în speță pot fi analizate numai criticile contestatoarei referitoare la legalitatea/respectarea procedurii de punere în aplicare a acestei sancțiuni.

32. Instanța a reținut că procedura constatării abaterii și a propunerii sancțiunii desfacerii contractului individual de muncă pentru nerespectarea normelor de bună conduită în cercetare-dezvoltare este reglementată de Legea nr. 206/2004, iar punerea în aplicare a sancțiunii, de art. 326 din Legea nr. 1/2011.

33. Aplicând aceste dispoziții legale la speță, rezultă că, în baza raportului CNECSDTI, prin care s-a stabilit sancțiunea pentru fapta reținută în sarcina contestatoarei, prevăzută la art. 14 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 206/2004, instituției intimată îi revenea obligația întocmirii și emiterii deciziei de încetare a contractului individual de muncă, în calitatea sa de angajator (art. 58 din Codul muncii).

34. În ceea ce privește temeiul de drept indicat în cuprinsul deciziei, instanța a constatat că acesta este în concordanță cu prevederile art. 325 din Legea nr. 1/2011. Prin urmare, contrar susținerilor contestatoarei, decizia a fost emisă de organul competent, fiind pusă în aplicare tocmai sancțiunea propusă de CNECSDTI (desfacerea contractului individual de muncă), iar momentul la care a fost emisă decizia nu are relevanță (perioada concediului legal de odihnă).

35. De asemenea, instanța a constatat că decizia contestată cuprinde toate motivele de fapt și de drept strict necesare pentru respectarea dreptului la apărare al intimății, în cuprinsul acesteia făcându-se referire la raportul CNECSDTI (prin care s-a stabilit sancțiunea care a fost pusă în aplicare) și temeiul de drept pentru aplicarea sancțiunii de către instituția angajatoare.

36. *Împotriva acestei sentințe a declarat apel* contestatoarea, solicitând, în principal, schimbarea hotărârii atacate, în sensul admiterii acțiunii, iar în subsidiar, anularea sentinței, cu consecința trimiterii cauzei spre rejudecare.

37. În motivarea apelului, invocând actele administrative emise și hotărârile pronunțate, apelanta-contestatoare a arătat că în momentul de față atât titlul didactic de conferențiar, cât și decizia de numire în funcția de conferențiar universitar sunt în vigoare și că instanța de fond nu a ținut cont de actele depuse și a făcut o confuzie cu privire la obiectul cauzei. Astfel, prin cererea de sesizare a primei instanțe se solicită anularea deciziei prin care s-a dispus „încetarea de drept” a contractului individual de muncă, iar nu „desfacerea” acestuia, cum a reținut instanța.

38. În motivarea deciziei atacate nu sunt invocate dispozițiile de încetare a contractului de muncă prevăzute de Codul muncii, ci dispozițiile din legea specială, respectiv art. 325 din Legea nr. 1/2011, care nu era în vigoare la momentul comiterii faptei și al condamnării penale și nici la data organizării concursului sau a dobândirii calității de conferențiar.

39. De asemenea, susține că nu au fost respectate dispozițiile art. 325 din Legea nr. 1/2011, care reglementează anularea concursului pentru un post didactic sau de cercetare ocupat de către persoane cu privire la care s-a dovedit că au realizat abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară, urmată de încetarea de drept a contractului de muncă, ca efect al anulării concursului, anulare

care nu s-a dispus, și nici dispozițiile art. 313 din aceeași lege, cu privire la aplicarea unei sancțiuni disciplinare de desfacere a contractului individual de muncă.

40. A invocat și tardivitatea punerii în aplicare a Hotărârii CNECSDTI din februarie 2012.

41. *La data de 12 iunie 2020, contestatoarea a formulat o nouă cerere de apel* prin care a arătat că, raportat la data pronunțării hotărârii judecătorești irevocabile (2003) sau, după caz, la data săvârșirii faptei (1998), despre care se afirmă că reprezintă abateri de la normele de bună conduită, în anul 2012 operase prescripția dreptului de a constata și aplica sancțiunile prevăzute de art. 14 din Legea nr. 206/2004.

42. Invocă în favoarea sa Decizia Curții Constituționale nr. 518 din 24 septembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 21 din 14 ianuarie 2020, prin care s-a decis că dispozițiile art. 326 din Legea nr. 1/2011 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

43. *Prin a treia cerere de apel formulată la data de 12 iunie 2020, prin avocat*, contestatoarea a mai susținut că Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. xxxx/2016 a fost anulat definitiv prin Sentința nr. 98/CA din 14 iulie 2017 a Curții de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, definitivă prin Decizia nr. 5.206 din 30 octombrie 2019 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal.

44. Deși Decizia rectorului nr. xxx/SRU din 8 august 2016 se întemeiază pe prevederile art. 325 din Legea nr. 1/2011, aceste dispoziții reglementează o situație distinctă față de cea din art. 324 din Legea nr. 1/2011, forma în vigoare la data de 8 august 2016, sancțiunile prevăzute de acest din urmă text punându-se în aplicare potrivit art. 326 din aceeași lege. Cu alte cuvinte, chiar și sancțiunilor stabilite în condițiile art. 14 din Legea nr. 206/2004, sub aspect procedural și în scopul punerii lor în aplicare, le sunt aplicabile tot prevederile art. 326 din Legea nr. 1/2011.

45. În lipsa unor hotărâri judecătorești definitive prin care să se fi anulat concursul pentru postul didactic și de cercetare nu poate fi incidentă ipoteza încetării de drept a contractului individual de muncă, aceasta din urmă fiind subsecventă desființării unei proceduri administrative necesare și obligatorii pentru ocuparea postului didactic și de cercetare. Prin urmare, există o deosebire fundamentală între sancțiunea desfacerii disciplinare a contractului de muncă și situația încetării de drept a contractului de muncă (aceasta din urmă neconstituind o sancțiune disciplinară).

46. *Prin întâmpinarea depusă la dosar*, intimata Universitatea din Y a solicitat respingerea apelului ca nefondat, arătând că aspectele de fond ale litigiului au stat la baza emiterii deciziei contestate în prezenta cauză. Or, în motivarea apelului se repun în discuție aspecte asupra cărora instanțele s-au pronunțat deja, fapt inadmisibil, conform art. 430 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

47. Litigiul pendinte constituie un caz clasic de încetare a contractului individual de muncă, dispus printr-o lege specială (art. 325 din Legea nr. 1/2011). Privitor la aplicarea acesteia în raporturile de muncă, Codul muncii precizează prin textul art. 1 alin. (2) că dispozițiile sale se aplică și raporturilor de muncă reglementate prin legi speciale, numai în măsura în care acestea nu conțin dispoziții specifice derogatorii.

48. În acest context procesual, apelanta-contestatoare a solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea modului de aplicare și interpretare a dispozițiilor art. 325 din Legea nr. 1/2011, în sensul lămuririi expresiei „*indiferent de momentul la care s-a dovedit că o persoană a realizat abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară*”,

respectiv dacă textul de lege se referă și la fapte săvârșite anterior intrării în vigoare a legii.

49. În ședința publică din 16 noiembrie 2020, Curtea a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în procedura prevăzută de art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă, și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, a dispus suspendarea judecătii.

IV. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

50. Instanța de trimitere a constatat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, pentru argumentele expuse în continuare.

51. Astfel, de lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 325 din Legea nr. 1/2011 depinde soluționarea pe fond a cauzei, întrucât, în speță, se solicită anularea deciziei prin care s-a dispus încetarea de drept a contractului individual de muncă, decizie fundamentată pe dispozițiile art. 325 din Legea nr. 1/2011, prin reținerea unor abateri grave în sarcina apelantei, săvârșite cu mult înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 1/2011.

52. Problema de drept enunțată este nouă, nefiind identificată cu privire la aceasta o practică judiciară consacrată, iar prin consultarea jurisprudenței s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre.

53. Problema de drept enunțată nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție consultate la data pronunțării.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

54. *Apelanta-contestatoare*, prin punctul de vedere exprimat, a susținut că sunt îndeplinite condițiile de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă. Pe fond, a apreciat că art. 325 din Legea nr. 1/2011 are în vedere doar faptele săvârșite ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 1/2011, trimiterea făcută de legiuitor la momentul la care s-a făcut dovada abaterii neavând nicio legătură cu abaterile comise anterior intrării în vigoare a legii. În măsura în care s-ar da o altă interpretare textului, s-ar aduce o gravă atingere principiului neretroactivității legii civile, consacrat prin Constituția României, ce constituie o garanție fundamentală a drepturilor constituționale. Totodată, s-ar aduce o gravă atingere principiului securității raporturilor juridice, ce presupune neretroactivitatea legii, accesibilitatea și previzibilitatea acesteia.

55. *Intimata Universitatea din Y* a arătat, prin notele de ședință depuse la dosar la data de 4 noiembrie 2020, că lasă la apreciere instanței soluționarea cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

56. În opinia sa, sintagma „indiferent de momentul” din textul art. 325 din Legea nr. 1/2011 are sensul: „fără a ține seama de momentul” la care s-a dovedit săvârșirea abaterii, astfel încât sub incidența textului de lege intră și faptele săvârșite anterior intrării în vigoare a Legii nr. 1/2011.

57. După comunicarea raportului întocmit de judecătorii-raportori, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

58. Completul de judecată investit cu soluționarea apelului în Dosarul nr. 3.427/111/2016 a reținut că dispozițiile art. 325 teza a doua din Legea nr. 1/2011, referitoare la anularea concursului pentru un post didactic sau de cercetare ocupat, cu consecința încetării de drept a contractului de muncă încheiat cu

universitatea, indiferent de momentul la care s-a dovedit că o persoană a realizat abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară, trebuie interpretate în sensul că se aplică doar abaterilor grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară săvârșite ulterior intrării în vigoare a acestei legi.

59. Astfel, cerința previzibilității presupune ca norma juridică să fie enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite destinatarului ei să își controleze conduita, să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele în care acționează, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă.

60. În acest sens a statuat și Curtea Constituțională, care, prin Decizia nr. 51 din 16 februarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 14 martie 2016, a reținut, în legătură cu precizia și previzibilitatea normei juridice, că „46. (...) norma trebuie să fie redactată clar și precis, astfel încât să permită oricărei persoane — care, la nevoie, poate apela la consultanța de specialitate — să își corecteze conduita și să fie capabilă să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-un act determinat. (...)”.

61. Prin urmare, previzibilitatea unei norme presupune că destinatarul acesteia are reprezentarea unor coordonate în funcție de care este obligat să își modeleze conduita.

62. Or, verificând din această perspectivă aplicarea art. 325 teza a doua din Legea nr. 1/2011 în cazul unor abateri grave de la buna conduită săvârșite anterior intrării în vigoare a unei dispoziții care statuează că o asemenea conduită determină anularea concursului și încetarea de drept a contractului de muncă, norma respectivă, chiar dacă nu are caracterul unei sancțiuni penale, induce același efect, al lipsei de previzibilitate, pentru situațiile consumate anterior intrării ei în vigoare.

63. Faptul că legiuitorul nu distinge în mod expres cu privire la data săvârșirii abaterii nu înseamnă că aceasta nu prezintă relevanță în aplicarea dispozițiilor legii.

64. Dimpotrivă, data săvârșirii abaterii urmează a fi valorificată, cu aplicarea principiului neretroactivității legii, reglementat de art. 15 alin. (2) din Constituția României, în sensul că pentru abaterile grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară săvârșite anterior intrării în vigoare a Legii nr. 1/2011 încetarea de drept a contractului de muncă nu va putea fi dispusă în temeiul art. 325 din această lege.

65. Prin urmare, o normă specială, cum este cea prevăzută de art. 325 din Legea nr. 1/2011, fiind de strictă interpretare și aplicare, nu poate fi extinsă prin analogie la alte situații aflate în afara sferei sale de aplicare temporală.

66. Situația juridică premisă este reprezentată de săvârșirea unei abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară, iar dacă aceasta a fost săvârșită înainte de intrarea în vigoare a legii noi, ea nu poate genera alte efecte decât cele prevăzute de legea în vigoare la data săvârșirii sale, conform principiului constituțional al neretroactivității legii civile.

67. În sprijinul acestei interpretări, pentru identitate de rațiune, pot fi reținute și argumentele ce se regăsesc în considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 436 din 8 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 523 din 14 iulie 2014, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 303/2004*), prin care se acordă relevanță datei săvârșirii abaterii disciplinare, în ceea ce privește aplicarea interdicției magistratului sancționat de a se înscrie la procedura de selecție pentru Înalta Curte de Casație și Justiție.

68. Curtea Constituțională a reținut că: „30. (...) deși legea nouă poate dispune cu privire la consecințe și efecte nerealizate

susceptibile de executare continuă/sucesivă, ea nu va putea reglementa cu privire la fapte care, înainte de intrarea ei în vigoare, au dat naștere sau, după caz, au modificat sau au stins o situație juridică ori cu privire la efecte pe care acea situație juridică le-a produs înainte de aceeași dată. Prin urmare, abaterea disciplinară săvârșită anterior apariției Legii nr. 303/2004 reprezintă, din perspectiva conflictului de legi civile în timp, *facta praeterita*, realizată în întregime înainte de intrarea în vigoare a legii noi și pentru care, dacă s-ar aplica o lege ulterioară, ar însemna să i se atribuie efect retroactiv. De aceea, dacă legea creează o situație juridică nouă, ea nu ar putea să prevadă că noua situație juridică s-a născut din fapte anterioare intrării sale în vigoare.”

69. Instanța de contencios constituțional a admis excepția de neconstituționalitate din perspectiva criticilor fundamentate pe încălcarea dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție, apreciind că prevederile art. 52 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 sunt constituționale în măsura în care sintagma „nu au fost niciodată sancționați disciplinar” vizează numai abaterile disciplinare comise după intrarea în vigoare a acesteia.

70. În același sens, Curtea Constituțională a statuat, prin Decizia nr. 733 din 21 noiembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 159 din 27 februarie 2020, că: „36. (...) dacă legea creează o situație juridică nouă, ea nu are voie să prevadă că noua situație s-a născut din fapte anterioare intrării sale în vigoare. Cu alte cuvinte, săvârșirea unor fapte penale nu poate produce decât acele efecte juridice prevăzute de legea în vigoare la momentul comiterii lor (...) 37. (...) textul de lege criticat este în acord cu principiul neretroactivității legii civile dacă sancțiunea de drept civil este aplicabilă exclusiv raporturilor juridice născute ulterior intrării în vigoare a acesteia. (...)”.

71. În exprimarea opiniei asupra chestiunii de drept sesizate, instanța a avut în vedere raționamentul și considerentele Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept din Decizia nr. 43 din 14 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 22 din 14 ianuarie 2020 (*Decizia nr. 43 din 14 octombrie 2019*), prin care, în interpretarea și aplicarea art. 83² din Legea nr. 303/2004, astfel cum a fost introdus prin Legea nr. 118/2014 pentru completarea Legii nr. 303/2004, s-a statuat că dispoziția legală menționată nu se aplică în cazul condamnărilor pentru infracțiuni săvârșite anterior intrării sale în vigoare.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

72. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, cvasitotalitatea instanțelor naționale au comunicat lipsa jurisprudenței relevante în materie.

73. Curtea de Apel Cluj a transmis Decizia civilă nr. 4.795/R din 20 noiembrie 2012, pronunțată de Secția I civilă a curții (menționată, cu titlu de practică, în încheierea de sesizare), prin care s-a reținut, fără a se dezvolta, că existența cazului de încetare de drept prevăzut de art. 56 alin. (1) lit. i) din Codul muncii [forma în vigoare în anul 2009, în prezent lit. h)], încă de la data rămânerii definitive a sentinței penale, face inutilă „reținerea altor motive de încetare de drept prevăzute de legea specială, respectiv art. 325 din Legea nr. 1/2011, oricum aplicabilă abia începând cu data de 1 ianuarie 2011”.

74. Alte instanțe au transmis puncte de vedere teoretice, cristalizându-se două opinii.

75. Astfel, într-o opinie, judecătorii Curții de Apel București, ai Secției I civile a Tribunalului Bistrița-Năsăud și ai Secției litigiilor de muncă și asigurări sociale a Curții de Apel Iași au apreciat că dispozițiile art. 325 din Legea nr. 1/2011 trebuie interpretate în sensul că acestea nu se aplică și în cazul abaterilor grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară săvârșite anterior intrării în vigoare a acestei legi.

76. Astfel, s-a arătat că, deși legea nouă poate dispune cu privire la consecințe și efecte nerealizate susceptibile de executare continuă/sucesivă, ea nu va putea reglementa cu privire la fapte care, înainte de intrarea ei în vigoare, au dat naștere sau, după caz, au modificat sau au stins o situație juridică ori cu privire la efecte pe care acea situație juridică le-a produs înainte de aceeași dată. Prin urmare, abaterea gravă săvârșită anterior apariției Legii nr. 1/2011 reprezintă, din perspectiva conflictului de legi civile în timp, *facta praeterita*, realizată în întregime înainte de intrarea în vigoare a legii noi și pentru care, dacă s-ar aplica o lege ulterioară, ar însemna să i se atribuie efect retroactiv. De aceea, dacă legea creează o situație juridică nouă, ea nu ar putea să prevadă că noua situație juridică s-a născut din fapte anterioare intrării sale în vigoare.

77. Cerința previzibilității presupune ca norma juridică să fie enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite destinatarului ei să își controleze conduita, să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele în care acționează, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă. În acest sens au fost invocate considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 51 din 16 februarie 2016.

78. Or, verificând din această perspectivă aplicarea art. 325 teza a doua din Legea nr. 1/2011 în cazul unor abateri grave de la buna conduită săvârșite anterior intrării în vigoare a unei dispoziții care statuează că o asemenea conduită determină anularea concursului și încetarea de drept a contractului de muncă, norma respectivă, chiar dacă nu are caracterul unei sancțiuni penale, induce același efect, al lipsei de previzibilitate, pentru situațiile consumate anterior intrării ei în vigoare.

79. Faptul că legiuitorul nu distinge în mod expres cu privire la data săvârșirii abaterii nu înseamnă că aceasta nu prezintă relevanță în aplicarea dispozițiilor legii.

80. Prin urmare, o normă specială, cum este cea prevăzută de art. 325 din Legea nr. 1/2011, fiind de strictă interpretare și aplicare, nu poate fi extinsă prin analogie la alte situații aflate în afara sferei sale de aplicare temporală.

81. Au fost amintite, în susținerea acestui punct de vedere, Decizia Curții Constituționale nr. 436 din 8 iulie 2014, precum și Decizia nr. 43 din 14 octombrie 2019 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, ale căror considerente s-a apreciat că ar trebui avute în vedere prin asemănare.

82. A fost exprimată și *opinia contrară* de către judecătorii titulari ai completurilor de litigii de muncă și asigurări sociale din cadrul Tribunalului Iași, care au apreciat că dispozițiile art. 325 din Legea nr. 1/2011 se aplică și în cazul abaterilor grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară săvârșite anterior intrării în vigoare a acestei legi, motivat de faptul că norma legală nu reglementează o sancțiune, ci instituie o incapacitate a persoanelor cu privire la care s-a dovedit că au avut abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară, stabilite conform legii, de a ocupa posturi didactice și de cercetare. Așadar, nu se pune problema retroactivării unei norme de drept, ci doar a stabilirii unei categorii de persoane care nu pot accede la ocuparea unui post didactic și de cercetare. Din analiza textului art. 325 rezidă, fără putință de tăgadă, faptul că incapacitatea subzistă indiferent de momentul la care s-a dovedit că o persoană a săvârșit abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară.

83. *Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție* a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

84. Din verificările efectuate a rezultat că instanța de contencios constituțional nu s-a pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor art. 325 din Legea nr. 1/2011.

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

85. Prin raportul întocmit, judecătorii-raportori au apreciat că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, lipsind condiția dificultății problemei de drept supuse interpretării, astfel încât se impune respingerea, ca inadmisibilă, a sesizării.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

86. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

X.1. Asupra admisibilității sesizării

87. Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, pentru declanșarea procedurii hotărârii prealabile au fost instituite mai multe condiții de admisibilitate, care se impun a fi întrunite în mod cumulativ și care pot fi enunțate astfel:

— existența unei cauze în curs de judecată, aflate în ultimă instanță;

— cauza care face obiectul judecării să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;

— soluționarea pe fond a cauzei să depindă de lămurirea chestiunii de drept ce face obiectul sesizării;

— chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă;

— Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra respectivei chestiuni de drept, iar aceasta nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

88. Procedând la analiza asupra admisibilității sesizării, din perspectiva primelor două condiții enunțate, se apreciază că acestea sunt îndeplinite. Astfel, litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea este în curs de judecată la o curte de apel, instanța investită cu soluționarea apelului urmează să judece conflictul de muncă în ultimă instanță, conform art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă, prin pronunțarea unei decizii care, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă, este definitivă, cauza ce face obiectul judecării aflându-se în competența legală a unui complet de judecată al Curții de Apel Oradea, titulara sesizării.

89. În ceea ce privește condiția de admisibilitate ca soluționarea pe fond a cauzei să depindă de lămurirea chestiunii de drept ce face obiectul sesizării, Înalta Curte de Casație și Justiție subliniază că sintagma „chestiune de drept”, la care face referire textul art. 519 din Codul de procedură civilă, trebuie pusă în corelație cu gradul de dificultate pe care îl ridică aceasta, nefiind suficient să fie identificată, în soluționarea unei cauze, o problemă litigioasă, chiar având caracter de noutate, dacă ea nu este susceptibilă, prin aspectele relevate, de a declanșa mecanismul privind preîntâmpinarea unei jurisprudențe neunitare.

90. Astfel, instanța de trimitere are obligația identificării chestiunii de drept care necesită interpretarea, caracterizării aspectului de noutate al acesteia, în planul interpretării și aplicării, identificării aspectelor din care rezultă caracterul dificil sau dual al interpretării unor norme de drept, precum și a modului în care chestiunea de drept semnalată poate să determine soluționarea cauzei pe fond.

91. Caracterul veritabil, în special dificultatea chestiunii de drept, ca element subsumat admisibilității, își găsește justificarea în dezideratul ca intervenția instanței supreme să nu se transforme într-un mecanism indirect de suprimare a rolului instanței investite legal cu soluționarea unei cereri, acela de a judeca în mod direct și efectiv o cauză în baza legii, rol consacrat constituțional.

92. Rolul completului care dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție este acela de a releva norma și felul în care, din cauza complexității sau, dimpotrivă, a precarității reglementării, aceasta poate primi interpretări diferite și ar putea avea ca rezultat o jurisprudență neunitară.

93. Instanța care formulează actul de sesizare trebuie să prezinte argumentele care susțin interpretările aflate în opoziție pentru a demonstra dificultatea pe care o are în a determina evidența unei anumite interpretări și astfel necesitatea de a apela la mecanismul de unificare. Cu alte cuvinte, încheierea de sesizare trebuie să fie motivată, aptă să releve reflecția judecătorilor din complet asupra respectivei chestiuni de drept, asupra diferitelor variante de interpretare posibile, cu argumentele aferente.

94. Divergența de interpretare ce există între reclamant și pârât, specifică procesului civil, nu este de natură a demonstra dificultatea acestei operațiuni logico-juridice.

95. Această exigență legală a fost subliniată constant în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, considerându-se imperios necesar ca punctul de vedere al instanței de trimitere să cuprindă o argumentare temeinică asupra admisibilității sesizării, nu numai sub aspectul condițiilor de procedură, cât mai ales asupra circumstanțierii condiției privind ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei. Fără a nega importanta cooperării dintre Înalta Curte de Casație și Justiție și instanța de trimitere, pe care art. 519 din Codul de procedură civilă o are în vedere, nu se poate tăgădui că instanța supremă nu are prerogativa de a se substitui judecătorilor cauzei în dezlegarea problemelor de drept cu care se confruntă, câtă vreme ele nu sunt caracterizate de o dificultate reală (deciziile Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 20 din 22 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 588 din 5 august 2015; nr. 31 din 19 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 918 din 11 decembrie 2015; nr. 21 din 13 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 774 din 4 octombrie 2016; nr. 4 din 22 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 213 din 9 martie 2018; nr. 46 din 18 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 835 din 1 octombrie 2018; nr. 39 din 23 septembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 909 din 11 noiembrie 2019; nr. 6 din 20 ianuarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 176 din 3 martie 2020).

96. În acest context se observă că instanța de trimitere, deși a apreciat că se impune activarea mecanismului procedural al întrebării prealabile pentru lămurirea modului de interpretare a dispozițiilor art. 325 din Legea educației naționale nr. 1/2011, nu a arătat în ce constau dificultățile de interpretare a acestor dispoziții legale, neargumentând caracterul îndoielnic, lacunar sau neclar al prevederilor legale puse în discuție în cauză și astfel nu a motivat efectiv în ce constă dificultatea de interpretare a normelor menționate.

97. Distinct de faptul că din încheierea instanței de trimitere lipsesc argumentele referitoare la dificultatea interpretării dispozițiilor legale anterior evocate, titularul sesizării nu a întâmpinat nicio dificultate în interpretarea acestora, aspect care rezultă cu evidență din exprimarea punctului de vedere asupra chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării.

98. Astfel, instanța de trimitere a apreciat că dispozițiile art. 325 teza a doua din Legea nr. 1/2011, referitoare la anularea concursului pentru un post didactic sau de cercetare ocupat, cu consecința încetării de drept a contractului de muncă încheiat cu universitatea, indiferent de momentul la care s-a dovedit că o persoană a realizat abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară, trebuie

interpretate în sensul că se aplică doar abaterilor grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară săvârșite ulterior intrării în vigoare a acestei legi.

99. Instanța a arătat că această interpretare se impune față de cerința previzibilității normei juridice, ce presupune ca aceasta să fie enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite destinatarului ei să își controleze conduita, să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele în care acționează, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă, după cum rezultă și din cele statuate de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 51 din 16 februarie 2016.

100. S-a mai arătat că faptul că legiuitorul nu distinge în mod expres cu privire la data săvârșirii abaterii nu înseamnă că aceasta nu prezintă relevanță în aplicarea dispozițiilor legii, ci, dimpotrivă, aceasta urmează a fi valorificată, cu aplicarea principiului neretroactivității legii, reglementat de art. 15 alin. (2) din Constituție, în sensul că pentru abaterile grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară săvârșite anterior intrării în vigoare a Legii nr. 1/2011 încetarea de drept a contractului de muncă nu va putea fi dispusă în temeiul art. 325 din Legea nr. 1/2011.

101. A precizat instanța de trimitere și că situația juridică premisă a normei speciale prevăzute de art. 325 din Legea nr. 1/2011 este reprezentată de săvârșirea unei abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară, iar dacă aceasta a fost săvârșită înainte de intrarea în vigoare a legii noi, ea nu poate genera alte efecte decât cele prevăzute de legea în vigoare la data săvârșirii sale, conform principiului constituțional al neretroactivității legii civile.

106. Pentru aceste considerente, apreciind că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, în temeiul art. 521 din același act normativ, sesizarea va fi respinsă ca inadmisibilă.

102. În sprijinul acestei interpretări, pentru identitate de rațiune, instanța a reținut și argumentele ce se regăsesc în considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 436 din 8 iulie 2014, ale Deciziei Curții Constituționale nr. 733 din 21 noiembrie 2019, precum și în considerentele Deciziei nr. 43 din 14 octombrie 2019 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

103. Așadar, verificarea premiselor sesizării, determinate de circumstanțele litigiului, modalitatea de formulare a întrebării și punctul de vedere expus de instanța de trimitere, relevă că aceasta nu pune în discuție o dificultate de interpretare punctuală a normelor de drept indicate în conținutul întrebării, art. 325 din Legea nr. 1/2011, în măsură să reclame intervenția instanței supreme, ci solicită o confirmare a opiniei formulate cu privire la incidența acestui text de lege numai în cazul abaterilor grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară săvârșite ulterior intrării în vigoare a acestei legi.

104. Prin urmare, chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită, astfel cum a fost formulată, nu vizează interpretarea unui text de lege lacunar ori neclar, cu posibilități multiple de interpretare, care să necesite lămurirea sa printr-o hotărâre prealabilă.

105. Sub acest aspect trebuie reamintit că scopul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile este acela de a preîntâmpina generarea unei jurisprudențe neunitare ca urmare a interpretării și aplicării diferite a unei dispoziții legale.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Oradea — Secția I civilă, în Dosarul nr. 3.427/111/2016, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

Modul de aplicare și interpretare a dispozițiilor art. 325 din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, în sensul de a se stabili dacă acestea se aplică și în cazul abaterilor grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară săvârșite anterior intrării în vigoare a acestei legi.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 12 aprilie 2021.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:

Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.

Tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72,

e-mail: pierderiacte@ramo.ro, concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro

